

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

20 decembrie 2024

Nr. 01-06-61

Stimate Doamnă Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și cu art. 14 alin. (3) din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, prezint Parlamentului, spre acceptare, Protocolul de amendare a Acordului de la Marrakech privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului, întocmit la Geneva la 17 iunie 2022, precum și proiectul de lege în acest sens, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 842 din 18 decembrie 2024.

În calitate de organ responsabil pentru prezentarea Protocolului în Parlament se desemnează Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Cu respect,

Sandru
Maia SANDU

Anexe:

1. Copia demersului Cancelariei de Stat - 1 filă;
2. Hotărârea Guvernului nr. 842 din 18 decembrie 2024 - 2 file;
3. Proiectul de lege - 2 file;
4. Copia certificată a Protocolului (în limba engleză) - 13 file;
5. Traducerea oficială certificată a Protocolului (în limba română) - 12 file
6. Note de argumentare - 6 file;
7. Avizele autorităților de resort - 5 file;
8. Tabelul de sinteză - 2 file.

Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI	
REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	395
"23"	12 2024
Ora	

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-76-13935

Chișinău

18 decembrie 2024

Aparatul Președintelui Republicii Moldova

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru acceptarea Protocolului de amendare a Acordului de la Marrakech privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului, întocmit la Geneva la 17 iunie 2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 842 din 18 decembrie 2024.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege pentru acceptarea Protocolului de amendare a Acordului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
3. Copia certificată a Protocolului de amendare în limba engleză (13 file);
4. Traducerea certificată a Protocolului în limba română (12 file);
5. Nota de argumentare (6 file);
6. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale (5 file);
7. Tabelul de sinteză (2 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex.: Mihaela Goleac
Tel: 022-250-362

APARATUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA	
Nr.	1887
Data	18 12 2024

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 842

din 18 decembrie 2024

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru acceptarea
Protocolului de amendare a Acordului de la Marrakech privind constituirea
Organizației Mondiale a Comerțului, întocmit la Geneva la 17 iunie 2022**

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru acceptarea Protocolului de amendare a Acordului de la Marrakech privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului, întocmit la Geneva la 17 iunie 2022.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe

Mihail POPȘOI

Ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Ludmila Catlabuga

LEGE
pentru acceptarea Protocolului de amendare a Acordului de la Marrakech
privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului, întocmit
la Geneva la 17 iunie 2022

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se acceptă Protocolul de amendare a Acordului de la Marrakech privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului, întocmit la Geneva la 17 iunie 2022.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Protocolului menționat.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe va pregăti și va remite depozitarului instrumentul de acceptare.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**Nota de Argumentare a oportunității acceptării Protocolului de amendare a
Acordului de la Marrakech privind constituirea Organizației Mondiale a
Comerțului, întocmit la Geneva la 17 iunie 2022.**

A. Descrierea tratatului.

Mandatul pentru lansarea negocierilor în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) privind subvențiile la pescuit a fost agreat în **Declarația Ministerială de la Doha**¹ adoptată în cadrul **Conferinței Ministeriale a OMC din 2001**. În această declarație, țările membre OMC au convenit asupra necesității de a aborda problema subvențiilor, printre altele, care contribuie la pescuitul nesustenabil și lansarea negocierilor în acest sens.

Astfel, după lansarea negocierilor în 2001, discuțiile au continuat pe parcursul mai multor ani, cu scopul de a stabili un set de reguli globale care să reducă sau să elimine subvențiile dăunătoare pentru sectorul pescuitului. Totodată, negocierile date au primit sarcina de a obține rezultate în ceea ce privește obiectivul de dezvoltare durabilă nr. 14.6 al Organizației Națiunilor Unite (ONU), care are drept scop interzicerea anumitor forme de subvenții pentru pescuit, în special acele care contribuie la supracapacitate și la pescuitul excesiv și eliminarea subvențiilor care contribuie la pescuitul ilegal, nereglementat și nedeclarat, precum și să nu introducă astfel de noi subvenții.

Aceste negocieri au culminat în 2022, atunci când în cadrul celei de-a 12-a Conferință Ministerială a OMC, care a avut loc în perioada 12-17 iunie 2022, la Geneva, statele membre OMC au adoptat prin intermediul unei Decizii Ministeriale², Protocolul de modificare a Acordului de la Marrakech privind constituirea OMC, care cuprinde în anexa sa Acordul privind subvențiile la pescuit.

Acordul dat este un pas esențial pentru asigurarea că subvențiile pentru pescuit au ca obiectiv principal sustenabilitatea și evitarea daunelor aduse oceanelor și stocurilor de pește care sunt indispensabile pentru asigurarea mijloacelor de subzistență ale comunităților costiere din întreaga lume. Într-un mod fără precedent, toți membrii OMC (166) au aderat la limitări substanțiale privind subvenționarea pescuitului nesustenabil, în special: i) interzicerea subvențiilor pentru pescuitul ilegal, nereglementat și nedeclarat; ii) interzicerea subvențiilor pentru pescuitul stocurilor din care s-a pescuit excesiv, condiționate de standarde de sustenabilitate pentru refacerea acestor stocuri la un nivel sănătos; iii) discipline privind subvențiile de care beneficiază navele care nu arborează pavilionul membrului care acordă subvenția și, iv) dispoziții extinse privind transparența și notificarea pentru a monitoriza punerea în aplicare a acordului.

Acordul OMC privind subvențiile pentru pescuit este primul acord comercial multilateral care se concentrează pe problemele de mediu și pe sustenabilitatea resurselor naturale și al doilea acord multilateral încheiat în cadrul OMC de la înființarea sa, după Acordul privind facilitarea comerțului încheiat în 2013.

¹ https://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/min01_e/mindecl_e.htm

² <https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/SS/directdoc.aspx?filename=q:/WT/MIN22/33.pdf&Open=True>

Protocolului de amendare a Acordului de la Marrakech privind constituirea OMC, care cuprinde în anexa sa Acordul privind subvențiile la pescuit, constituie un tratat interstatal. De asemenea, Acordul privind subvențiile pentru pescuit cuprinde 12 articole, prevederile cărora vizează aspecte ce țin de i) interzicerea subvențiilor pentru pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat; ii) interzicerea subvențiilor pentru stocurile supraexploatare; iii) flexibilități pentru țările în curs de dezvoltare și cel mai puțin dezvoltate; iv) transparență și măsuri instituționale; v) dispoziții finale.

Tratatul menționat nu are ca scop amendarea altor tratate existente și nu include prevederi privind implementarea, modificarea sau înlocuirea altor acorduri deja în vigoare. După intrarea sa în efect, Acordul este conceput să fie permanent, fără o dată de expirare specificată, însă poate fi actualizat și ajustat pe baza noilor măsuri sau discipline suplimentare convenite de statele membre ale OMC. Totodată, în cadrul OMC, negocierile continuă pentru extinderea Acordului, vizând includerea unor reglementări mai stricte legate de subvențiile care susțin supracapacitatea și suprapescuitul.

B. Analiza de impact.

1. Informații generale:

a) actualitatea tratatului. Acordul privind subvențiile pentru pescuit din cadrul OMC este extrem de actual datorită multiplelor sale implicații pentru mediul marin la nivel internațional, dezvoltarea durabilă, echitatea economică și combaterea schimbărilor climatice. Acesta răspunde unor provocări globale urgente legate de supraexploatarea apelor marine internaționale și joacă un rol crucial în construirea unui viitor sustenabil pentru pescuitul global.

b) scopul final al încheierii tratatului. Scopul final al tratatului este de a promova sustenabilitatea pescuitului global prin reducerea și eliminarea subvențiilor guvernamentale dăunătoare care contribuie la supraexploatarea resurselor marine, la pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat (IUU) și la degradarea ecosistemelor marine. Acest Acord urmărește să asigure un echilibru între necesitățile economice ale statelor membre OMC și protecția pe termen lung a stocurilor de pește și a biodiversității marine. De asemenea, Acordul urmărește să stabilească un cadru global pentru un pescuit durabil și echitabil, prin reducerea subvențiilor dăunătoare, protejând astfel resursele marine pentru generațiile viitoare și asigurând sustenabilitatea economică și ecologică a acestui sector pentru multe economii și comunități din întreaga lume.

c) tratatele similare încheiate cu părți terțe sau dintre părți terțe, precum și analiza practicii existente și a impactului asupra acestora, fie părțile care sânt sau doresc să devină parte la un tratat multilateral, a căror practică ar putea fi urmată. Este important de menționat faptul că, prevederi similare cu cele din tratat se regăsesc în legislația națională a Republicii Moldova prin prisma angajamentelor asumate în cadrul Acordului de Asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, în special al prevederilor Titlului IV, Capitolul 13 – Pescuitul și politica marină și Titlului V, Capitolul 13 – Comerț și Dezvoltare Durabilă (*i.e art. 370 - Comerțul cu produse din pește*).

d) *descrierea succintă a principalelor drepturi și obligații pe care le generează tratatul.* Acordul stabilește un cadru echilibrat care oferă statelor membre OMC atât drepturi, cum ar fi accesul la informații, transparență și flexibilitate pentru țările în curs de dezvoltare și cel mai puțin dezvoltate, cât și obligații stricte legate de combaterea pescuitului nesustenabil, cum ar fi interzicerea subvențiilor dăunătoare și raportarea transparentă a subvențiilor acordate.

De asemenea, este important de precizat că, potrivit art. 7 din Acord, țările membre în curs de dezvoltare și țările cel mai puțin dezvoltate, pot accesa asistență tehnică specifică și asistență pentru consolidarea capacităților, în scopul punerii în aplicare a disciplinelor prevăzute în prezentul acord. În sprijinul acestei asistențe, se instituie un mecanism voluntar de finanțare al OMC, în cooperare cu organizațiile internaționale relevante, cum ar fi Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO) și Fondul internațional pentru dezvoltare agricolă. Contribuțiile membrilor OMC la mecanism se efectuează exclusiv pe bază de voluntariat și nu utilizează resurse bugetare obișnuite.

Totodată, acceptarea Acordului nu va crea noi obligații pentru Republica Moldova. Obligațiile se referă numai la subvențiile acordate pescuitului marin de specii sălbatice și activităților legate de pescuit care se desfășoară pe mare, iar Republica Moldova nu este angajată în astfel de activități. Prin urmare, statele membre OMC cu ieșire la mare, sunt cei care vor suporta aceste obligații în beneficiul indirect al țărilor fără ieșire la mare, precum Republica Moldova, sub premisa intrării în vigoare a Acordului.

e) *modul de soluționare a disputelor sau inexistența unor astfel de prevederi:* Printre principalele drepturi oferite de Acord este și accesul la mecanismul de soluționare a disputelor al OMC (*i.e. art. 10 – soluționarea litigiilor*). Statele membre care consideră că subvențiile acordate de alte țări le afectează negativ industria de pescuit pot iniția proceduri de soluționare a litigiilor în cadrul OMC. Aceste mecanisme asigură respectarea regulilor acordului și permit soluționarea problemelor în mod corect.

f) *eventuala urgență a punerii în vigoare a tratatului:* Prevederile tratatului nu implică o astfel de necesitate.

2. Aspectul politic, cultural și social: Prevederile tratatului nu contravin politicii interne și externe promovată de Republica Moldova. De asemenea, prevederile Acordului nu relevă careva aspecte de impact cultural sau social.

3. Aspectul economic și de mediu: Acordul are un impact major atât din punct de vedere economic, cât și de mediu, încercând să adreseze problemele legate de supraexploatarea resurselor piscicole, pescuitul ilegal și subvențiile dăunătoare care distorsionează comerțul și contribuie la degradarea ecosistemelor marine. Subvențiile guvernamentale în sectorul pescuitului au fost mult timp folosite pentru a sprijini industria, însă acestea au creat distorsiuni economice care au contribuit la supraexploatarea resurselor și la inegalități comerciale între țări. Acordul dat își propune să corecteze aceste dezechilibre prin următoarele mecanisme: a) reducerea distorsiunilor în comerțul global cu produse de pescuit; b) sprijinirea sustenabilității economice a comunităților pescărești; și c) îmbunătățirea productivității pe termen lung.

Protecția mediului este unul dintre pilonii fundamentali ai Acordului privind subvențiile la pescuit. Acesta vizează reducerea presiunii asupra ecosistemelor marine și conservarea biodiversității acvatice, prevenind colapsul stocurilor de pește și degradarea habitatelor marine, prin punerea în aplicare a următoarelor acțiuni: a) combaterea supraexploatării stocurilor de pește; b) prevenirea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat (IUU); c) protecția biodiversității marine; și d) contribuția la atingerea obiectivelor internaționale de mediu cum ar fi obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale ONU, în special ODD 14.6.

a) beneficiile directe și indirecte pentru economia Republicii Moldova obținute în procesul de implementare a tratatului. Implementarea prevederilor Acordului poate aduce o serie de beneficii pentru economia Republicii Moldova. Aceste beneficii pot contribui la o gestionare mai sustenabilă a resurselor acvatice. De asemenea, beneficiile Acordului depășesc cu mult interesele economiilor fără ieșire la mare, cum este cazul Republicii Moldova. Aceste beneficii fiind globale și sistemice, reieșind din faptul că întreaga planetă depinde de un ecosistem oceanic sănătos pentru reglarea climei și ca sursă vitală de oxigen.

4. Aspectul normativ:

a) compatibilitatea tratatului cu prevederile Constituției Republicii Moldova: Prevederile tratatului sunt compatibile cu prevederile Constituției Republicii Moldova.

b) compatibilitatea tratatului cu Carta ONU, cu alte tratate în vigoare pentru Republica Moldova, cu angajamentele Republicii Moldova asumate la nivel internațional și regional: Prezentul tratat se înregistrează în conformitate cu dispozițiile articolului 102 din Carta ONU. De asemenea, tratatul corespunde tuturor exigențelor tratatelor internaționale și nu vine în contradicție cu tratatele internaționale și regionale la care Republica Moldova este parte.

c) compatibilitatea tratatului cu legislația Uniunii Europene: Tratatul este compatibil cu legislația Uniunii Europene. Este necesar de menționat faptul că, UE a fost printre primele state membre care au prezentat instrumentul de acceptare la OMC, la data de 7 iunie 2023³, încurajând statele membre să ratifice tratatul în vederea accelerării și contribuiri la intrarea acestuia în vigoare.

d) existența actelor normative interne care necesită a fi aduse în concordanță cu prevederile tratatului, cu indicarea expresă a actelor normative și prevederilor acestora care urmează a fi modificate, completate sau abrogate: Având în vedere că obligațiile prevăzute de Acord se aplică exclusiv subvențiilor pentru pescuitul marin al speciilor sălbatice și activităților conexe desfășurate pe mare, iar Republica Moldova nu desfășoară astfel de activități, nu va fi necesară modificarea legislației interne sau adoptarea unor noi acte normative pentru conformitatea cu dispozițiile tratatului.

g) posibilitatea și necesitatea formulării unor rezerve sau declarații în cazul unui tratat multilateral: Potrivit prevederilor tratatului, rezerve cu privire la dispozițiile prezentului protocol nu pot fi formulate.

³ <https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/SS/directdoc.aspx?filename=q:/W1/Lc/1618.pdf&Open=1true>

5. Aspectul instituțional și organizatoric: Aplicarea prevederilor Acordului nu necesită întreprinderea măsurilor suplimentare privind înființarea unor structuri noi sau modificarea celor existente și nu va abilita instituțiile implicate cu împuterniciri noi. Instituțiile naționale responsabile de aplicarea prevederilor Acordului sunt Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Mediului, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, precum și alte instituții implicate în reglementarea internă a sectorului piscicol și de mediu.

Adițional, informăm că, odată cu intrarea în vigoare a Acordului, va fi constituit un Comitet privind subvențiile pentru pescuit în cadrul OMC, compus din reprezentanți ai fiecărui membru, care se va reuni cel puțin de două ori pe an, precum și la cererea oricărui membru, în conformitate cu dispozițiile Acordului.

6. Aspectul financiar: Acordul nu implică angajamente financiare și nici careva costuri sau riscuri de așa gen. În ceea ce privește impactul asupra importurilor, precizăm că, potrivit experților Secretariatului OMC, deși Republica Moldova nu are acces la mare, țara va beneficia indirect de implementarea prevederilor Acordului, datorită faptului că este un importator net de produse din pește. Acordul urmărește prevenirea pescuitului excesiv, precum și a practicilor de pescuit ilegal, nedecarat și neroglementat (INN), contribuind astfel la menținerea sustenabilității și la asigurarea disponibilității pe termen lung a stocurilor de pește pentru importatori, inclusiv pentru țările fără ieșire la mare ca și în cazul Republicii Moldova.

Conform tabelul prezentat mai jos de către Secretariatul OMC, calitatea de importator net al acestor produse este demonstrată de valoarea peștelui și a produselor din pește (*HIS 03 - pești și crustacee, moluște și alte nevertebrate acvatice*), exportate și importate de RM în ultimii 3 ani:

	2021	2022	2023
Valoarea peștelui și a produselor conexe exportate de Moldova (USD)	\$60,405	\$5,201	\$18,552
Valoarea peștelui și a produselor conexe importate de Moldova (USD)	\$61,407,335	\$64,977,894	\$75,652,285
Importator net sau exportator?	<i>Importator net</i>	<i>Importator net</i>	<i>Importator net</i>

Sursa: Comtrade: <https://comtradeplus.un.org/>

7. Aspectul temporar: Acordul va intra în vigoare urmare îndeplinirii procedurilor interne necesare, în conformitate cu legislația cu privire la tratatele internaționale. Potrivit prevederilor pct. 3 din textul Protocolului, tratatul este deschis spre acceptare de către membrii OMC.

C. Analiza oportunității ratificării/acceptării/aprobării/aderării:

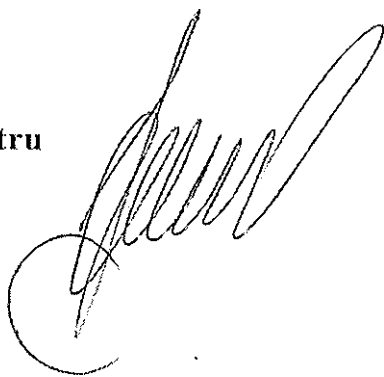
a) *data și locul aprobării tratatului.* Protocolului de amendare a Acordului de la Marrakech privind constituirea OMC a fost adoptat la data de 17 iunie, în cadrul celei de a 12-a Conferințe Ministeriale a OMC, care a avut loc în perioada 12-17 iunie 2022, la Geneva.

b) *data intrării în vigoare pe plan internațional, în cazul tratatelor multilaterale, sau condițiile necesare pentru intrarea în vigoare pe plan internațional:* Protocolul va intra în vigoare în conformitate

cu dispozițiile articolului X alin. (3) din Acordul de la Marrakech privind constituirea OMC. Astfel, tratatul va intra în vigoare, după acceptarea acestuia de către 2/3 dintre membrii OMC. Prin urmare, pentru operaționalizarea Acordului, 2/3 din membri OMC (*i.e 111 din 166 state membre*) este necesar să depună instrumentele sale de acceptare a Acordului la OMC. Numărul total de state care au acceptat tratatul până în prezent se ridică la 83. Prin urmare, mai sunt necesare încă 28 de acceptări oficiale pentru ca Acordul să intre în vigoare.⁴

Reieșind din cele expuse mai sus, considerăm oportun acceptarea **Protocolului de amendare a Acordului de la Marrakech privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului, întocmit la Geneva la 17 iunie 2022**, care cuprinde un set de reguli globale menite să reducă sau să elimine subvențiile dăunătoare pentru sectorul pescuitului.

Ministru

Ludmila CATLABUGA

---

⁴ Lista țărilor care au ratificat Acordul poate fi consultată la următorul link: [WTO | Members submitting acceptance of Agreement on Fisheries Subsidies](#).